

הכוננת הבאה של יגאל ידין

גוריון קיבל את ההתפטרות, שלוש שנים בלבד אחרי שמונה ידיו לרמטכ"ל. יום אחרי שנכנס לתפקידו יורשו של ידין, רבי אלוף מרדכי ("מוטקה") מקלף, מי שהיה סגנו של ידין, נקם בן-גוריון את ניקמתו האחרונה ברמטכ"ל הסורר שלו: לתקציב צה"ל נוספו 20 אהוזים, וגזירת פיטורי אנשי-הקבע בוטלה.

אשה אדמונית

בשנת 1952 ועד היום, במשך 24 שנים, נישאר ידין במקרה הפוליטי והביטחוני מילבד כמה גיחות, שאותן ערך כיועץ במילחמות ששתייהמים והכיפורים, וכחבר ועדת-אגרנט. הוא התמסר לארכי-אולוגיה, בייס את לימודיו באוניברסיטה העברית בירושלים, הפך מתלמיד-המנ"י יין לראש החוג לארכיאולוגיה. הכאריזמה שלו, כישרונו להרצות חומר מדעי בצורה פופולארית, חושי-הריח המיוחד שלו בכל הנוגע לארכיאולוגיה, הפכו אותו תוך שנים ספורות לאחד המדענים המפורסמים ב-עולם.

כשיצאה בזמנו המישלחת הארכיאולוגית למידבריה-יהודה, החליטו ברוב קולות אר-בעת הארכיאולוגים, ראשי המישלחת, לתת לידין את איזור החפירה בו היו פחות סיכויים למצוא מימצאים בעלי-חשיבות. הוא קיבל את הדין, והיה היחיד שחזר עם מימצאים של ממש: מגילות מידבר-יהודה, שהביאו לו פירסום בינלאומי. למרות שהחפירות במצדה היו כימעט כ"י שלון ארכיאולוגי, היה די בעובדה שידיו היה זה שחפר, באתר, כדי שמצדה הנשכחת תחזור שוב למפה העולמית.

כל אותה תקופה עמדה לצידו של ידין רעייתו כרמלה, שנפטרה לפני חודשים אחדים. ידין הכיר את כרמלה, בעלת ה"י שער האדמוני הלוהט, המרץ הבלתי-יגל-אה והתחוכמה הרבה, עוד כשהשניים היו ילדים קטנים, ומישפחותיהם. מישפחת סו-קניק ומישפחת ה"דר" ארתור רופין, אביה של כרמלה, גרו זו מלו זו ברחוב רמב"ן ברחביה. הם נישאו לפני 35 שנה, כשידין היה בן 24. כרמלה, שחלומה היה להיות מתרגמת ספרים, תרגמה אמנם בכישרון רב מספר ספרים, אך החליטה להקדיש עצמה לשרות עבודתו המדעית של בעלה.

למרות שלא היתה לה כל השכלה פור-מאלית בארכיאולוגיה, מעידים עליה מדעי-נים ידועים, כי היא היתה מומחית ב"שטח זה. כרמלה היתה עורכת את הכר-טיסיות המדעיות של ידין, מכינה את הרצאותיו, מתייקת את החומר, עוברת על מימצאים ודואגת לפגישותיו ולמערכת ה"סי הציבורי שלו. קשה היה לה להגיע אל ידין, אם לפגישה ואם לשיחת-סלפון. מבי-לי לעבור את הסלקציה של כרמלה, את כל אלה שעדה תוך כדי שהיא שומרת על בית הם, מכניסה אורחים ומגדלת את שתי-בנותיהם, אורלי וליטל.

פטירתה של כרמלה, שהיתה מכה קשה ביותר לייגאל ידין, היא שפתחה — לדעת רבים מן החברים — את הדרך להשתלבותו של ידין בחיים הפוליטיים בישראל. ידין צריך בעיסוק נוסף כדי למלא את החלל העצום שהותירה אחריה כרמלה בחייו. בי-עוד שעד כה הקדיש עצמו על מלה למיש-פחתו, החליט, כפי הנראה, כי עלתה הוא יקדיש עצמו לחיים הפוליטיים במדינה.

בן 26, מונה לראש אגף-המיכצעים במטה הכללי של ההגנה. חודשים אחדים אחר-כך התגלה לראי שונה אופיו המרדני של ידין. דורי פרש, ובמקומו מונה יצחק שדה, בין שדה וידין התגלעו חילוקי-דעות בעניין שנראה כיום בעל חשיבות מועטה: האם לקבוע את המיקלע כשיעור באימוני-כיתה או לא. ידין דרש ללמד על המיקלע, ושדה חשב שזה מיותר. ידין פרש בטריקת-דלת וחזר ללימודיו.

באוקטובר 1947 קרא לו בן-גוריון חזר רה לשירות הביטחוני, וידין מונה ראש אגף-המיכצעים הראשון של צבא ההגנה. הרמטכ"ל היה אז דורי, אולם דורי היה כבר אז חולה, ואת מקומו מילא למע-שה ידין.

בישיבת הרמטכ"ל שדנה בנושא זה היו חילופי-הדברים בין בן-גוריון לבין ידין הרישים ביותר, והצעות נשמעו עד ל-מרחוק. בעיצומו של הויכוח איבד ידין את שליטתו, וזרק את עטי-הגובע שלו ב"חוקק על השולחן. לאחדים ממשתתפי-הישיבה היה נדמה שידיו זרק את העט על בן-גוריון. בן-גוריון החוויר, אולם חזר ב"מחירות לעשתונותיו, והתעלם מזריקת העט.

אך הריב הגדול בין השניים הביא לב"סוף להתפטרותו של ידין. הרמטכ"ל ראה את תפקידיו של צה"ל לא רק במישור הביטחוני המידי, אלא גם כגורם מחנך למדינה כולה. כוחות ניכרים הוקצו לטפל בעולים חדשים. המיסגרת הקרבית-למח-צה של הנח"ל הוקמה ביוזמתו של ידין. חילות האוויר והים שולבו במערך הצבא. למרות הררישה להקים כוזרות נפרדות, למרות פעילות זו דרש בן-גוריון לקצץ בתקציב הצבא ולפטר אלפי אנשי-קבע. בן-גוריון דרש לקצץ 20 אחוז מתקציב צה"ל ולפטר מאות אנשי-קבע. מיספר ש"היה באותם הימים בעל הנחלות בתי-חצר. ידין הודיע אולטימטיבית כי אם יבוצעו הקיצוצים, הוא יתפטר מתפקידו, ובן-

גוריון קיבל את ההתפטרות, שלוש שנים בלבד אחרי שמונה ידיו לרמטכ"ל. יום אחרי שנכנס לתפקידו יורשו של ידין, רבי אלוף מרדכי ("מוטקה") מקלף, מי שהיה סגנו של ידין, נקם בן-גוריון את ניקמתו האחרונה ברמטכ"ל הסורר שלו: לתקציב צה"ל נוספו 20 אהוזים, וגזירת פיטורי אנשי-הקבע בוטלה.

הצהרות אחדות שלו בקשר לשטחים הר-מוחזקים, אחרי מילחמת ששתייהמים, גרמו בציבור לרושם כי הוא מחסידי ארץ-ישי-ראל השלמה. אולם ידין הוא מאתם המו-כנים להחזיר את השטחים, כל השט-חים, תמורת הרבה פחות ממה שמכונה כיום "שלום אמת" מוחלט.

עימות עם שדה

כדי להבין ניגודים אלה בדימוי הצי-בורי של ידין, יש להבין את הניגו-רים באופיו ואת ריקניו האישי. ידין נולד לפני 59 שנים למישפחה מכובדת בירושלים. אביו, הפרופסור לאר-כיאלוגיה אליעזר סוקניק, ואימו, הגננת חסיה פינסוב, הותירו לו מורשת המלווה אותו כל חייו. ה"גזיק" הארכיאולוגי של אביו חדר גם אל ידין, וכיום הוא אחד הארכיאולוגים המפורסמים בעולם. אופייה של אמו, שהיתה גננת במיקצועה, הביא את ידין להיות איש מישפחה ובית-לי-מופת.

בגיל 15 עזב את תנועת הצופים והצי-טרף להגנה. כסטיים את לימודיו בגימ-נסיה רחביה, פנה לאוניברסיטה ולמד בה, מילבד ארכיאולוגיה, גם לשון עב-רית ולשון וספרות ערבית. במאורעות 1936, כשהוא בן 19, גוייס להגנה. מאות מעטים שעיסוקם היחיד היה באירגון ושקיבלו משכורות. עלייתו היתה מטאורית: מדריך-ינשק ב"גוש עציון וקריית-ענבים, מפקד גזרות צפון-ים-המלח, ושלוש שנים אחר כך, כי-שהיה בן 22, שלישו של מי שתיה או ראשי-מטה-הכללי של ההגנה, יעקוב דוסי-טרוכסקי (דורי). בשנת 1943, כשידין היה

השם * ידין היה שמו המחתרתי של ייגאל סוקניק, שאותו הוא אימץ לעצמו כש"מישפחה קבוע. של עשה גם אחיו, השחקן יוסי ידין.

הארצי נגד השעיית התלמידים מבליך ומעירוני ה', הצטרפה בשבוע שעבר מור-עצת-התלמידים של בתי-הספר בליך ב"רמת-גן, שאודיעה על התפטרותה בגלל "דיכוי חופשי-חפוט וחופשי-ביטוי בבתי-הספר, והשעיית התלמידים שהוציאו את מגע ודעת".

הארצי נגד השעיית התלמידים מבליך ומעירוני ה', הצטרפה בשבוע שעבר מור-עצת-התלמידים של בתי-הספר בליך ב"רמת-גן, שאודיעה על התפטרותה בגלל "דיכוי חופשי-חפוט וחופשי-ביטוי בבתי-הספר, והשעיית התלמידים שהוציאו את מגע ודעת".

הארצי נגד השעיית התלמידים מבליך ומעירוני ה', הצטרפה בשבוע שעבר מור-עצת-התלמידים של בתי-הספר בליך ב"רמת-גן, שאודיעה על התפטרותה בגלל "דיכוי חופשי-חפוט וחופשי-ביטוי בבתי-הספר, והשעיית התלמידים שהוציאו את מגע ודעת".

הארצי נגד השעיית התלמידים מבליך ומעירוני ה', הצטרפה בשבוע שעבר מור-עצת-התלמידים של בתי-הספר בליך ב"רמת-גן, שאודיעה על התפטרותה בגלל "דיכוי חופשי-חפוט וחופשי-ביטוי בבתי-הספר, והשעיית התלמידים שהוציאו את מגע ודעת".

הארצי נגד השעיית התלמידים מבליך ומעירוני ה', הצטרפה בשבוע שעבר מור-עצת-התלמידים של בתי-הספר בליך ב"רמת-גן, שאודיעה על התפטרותה בגלל "דיכוי חופשי-חפוט וחופשי-ביטוי בבתי-הספר, והשעיית התלמידים שהוציאו את מגע ודעת".

הארצי נגד השעיית התלמידים מבליך ומעירוני ה', הצטרפה בשבוע שעבר מור-עצת-התלמידים של בתי-הספר בליך ב"רמת-גן, שאודיעה על התפטרותה בגלל "דיכוי חופשי-חפוט וחופשי-ביטוי בבתי-הספר, והשעיית התלמידים שהוציאו את מגע ודעת".

הארצי נגד השעיית התלמידים מבליך ומעירוני ה', הצטרפה בשבוע שעבר מור-עצת-התלמידים של בתי-הספר בליך ב"רמת-גן, שאודיעה על התפטרותה בגלל "דיכוי חופשי-חפוט וחופשי-ביטוי בבתי-הספר, והשעיית התלמידים שהוציאו את מגע ודעת".

הארצי נגד השעיית התלמידים מבליך ומעירוני ה', הצטרפה בשבוע שעבר מור-עצת-התלמידים של בתי-הספר בליך ב"רמת-גן, שאודיעה על התפטרותה בגלל "דיכוי חופשי-חפוט וחופשי-ביטוי בבתי-הספר, והשעיית התלמידים שהוציאו את מגע ודעת".

הארצי נגד השעיית התלמידים מבליך ומעירוני ה', הצטרפה בשבוע שעבר מור-עצת-התלמידים של בתי-הספר בליך ב"רמת-גן, שאודיעה על התפטרותה בגלל "דיכוי חופשי-חפוט וחופשי-ביטוי בבתי-הספר, והשעיית התלמידים שהוציאו את מגע ודעת".

הארצי נגד השעיית התלמידים מבליך ומעירוני ה', הצטרפה בשבוע שעבר מור-עצת-התלמידים של בתי-הספר בליך ב"רמת-גן, שאודיעה על התפטרותה בגלל "דיכוי חופשי-חפוט וחופשי-ביטוי בבתי-הספר, והשעיית התלמידים שהוציאו את מגע ודעת".

הארצי נגד השעיית התלמידים מבליך ומעירוני ה', הצטרפה בשבוע שעבר מור-עצת-התלמידים של בתי-הספר בליך ב"רמת-גן, שאודיעה על התפטרותה בגלל "דיכוי חופשי-חפוט וחופשי-ביטוי בבתי-הספר, והשעיית התלמידים שהוציאו את מגע ודעת".